2438 - Tedavi Olmanın Hükmü

Soru

Birisi tedavi edilemez bir hastalığın geç aşamasındaysa. Tedavi artık mümkün olmadığı kanaati oluştuğunda hasta tedaviyi kabul etmek zorunda mı?

Zira tedavinin, hastanın çektiği acıya ilaveten istenmeyen yan etkileri mevcuttur?

Genel olarak, bir Müslümanın ilaç kullanması zorunlu mu yoksa isteğe bağlı mı?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Genel olarak tedavi olmak meşru bir husustur. Ebu Derdâ Radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Yüce Allah hastalığı indirdiği gibi ilacı da indirmiştir. Her hastalık için bir ilaç yaratmıştır, öyleyse tedavi olunuz! Fakat haramlarla tedavi olmayınız" (Ebu Davud 3376)

Usame bin Şerik Radiyallahu anhu şöyle dedi: Göçebe Araplar şöyle dedi: Tedavi olalım mı? Rasulullah: "Tedavi olunuz, zira yüce Allah bir hastalık hariç her hastalığa bir ilaç yaratmıştır" peki bu hangi hastalıktır?diye sorduklarında, Rasulullah: "Yaşlılık" diye cevap verdi. (Tirmizi 4/383 no: 1961, sahihul cami 2930)

Alimlerin cumhuru (Hanefi ve Maliki) tedavinin mübah olduğunu savunurlar. Şafii, elKadi, İbn Akil, İbn el Cevzi ise müstehap olduğunu bu hadisle savunurlar: "Yüce Allah hastalığı ve ilacı indirmiştir. Her hastalık için bir ilaç yaratmıştır, tedavi olunuz fakat haramla tedavi olmayınız" ayrıca tedaviyi emreden hadisleri bu konuda delil getirirler. Bununla birlikte Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in hacamat olması ve tedavi olması, tedavinin meşru olduğuna delildir. Şafiilerde tedavinin kesin fayda sağlanacağı bilinmezse müstehabtır. Şayet yararı kesin biliniyorsa yara

sarmak veya kan nakli gibi durumlarda tedavi vacip olur.

Haşiye İbn Abidin 5/215-249, Hidaye tekmile fethulkadir 8/134, el Fevaki el devani 2/440, Ravdatuttalibin 2/96, Keşşafulkina 2/76, el İnsaf 2/463, el Edab el Şer'iye 2/359, Haşiye el Cümel 2/134

İbn Kayyım şöyle dedi: Hadisler gereğince tedaviye emir vardır. Ancak tedavi tevekküle aykırı değildir. Nasıl ki açlık, susuzluk, sıcaklık ve soğukluk; zıtlarıyla giderilmesi tevekküle aykırı değilse aynı şekilde tedavi tevekküle aykırı değildir. Bilakis Allah'ın takdiri ve şer'i olarak yarattığı imkânları kullanmadan tevhidin gerçeği tamamlanmaz. Sebepleri işletmemek, tevekküle aykırı olduğu gibi hikmet ve şeriata terstir. (Zadulmea 4/15, el Mevsua el fıkhiye 11/116)

Özet olarak: Bazı alimlere göre tedavinin yararı kesin olarak bilinmezse vacip değildir. Söz konusu durumda faydası kesin olmadığı için ayrıca hastanın bu durumdan rahatsız oluyorsa tedaviyi bırakmak caizdir. Hasta olan kimse, Allah'a tevekkül etmeyi ve O'na yönelmeyi unutmaması gerekir. Şüphesiz göklerin kapıları yapılan dualara açıktır. Bunun üzerine hasta; kendini Kur'an ile rukye yapabilir, kendi üzerinde Fatih, Falak ve Nas surelerini okuyabilir. Kur'an okumada hem tilavet sevabı hem de maddi ve manevi faydalar mevcuttur. Şüphesiz şifayı veren sadece Allah'tır.

En iyisini Allah bilir.